

**Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej
Bruksela, 4 – 5 kwietnia 2011**

KONKLUZJE PREZYDENCJI

Uwagi wstępne

1. Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej odbyła się na wspólne zaproszenie przewodniczących Parlamentu Federalnego Belgii, w Brukseli w dniach 3-5 kwietnia 2011 r. Uczestniczyli w niej przewodniczący lub ich przedstawiciele z trzydziestu siedmiu izb, z dwudziestu siedmiu państw członkowskich Unii Europejskiej, oraz przewodniczący Parlamentu Europejskiego. Udział w konferencji wzięli również przewodniczący z pięciu krajów kandydujących do Unii Europejskiej. Konferencja odbyła się pod przewodnictwem André Flahaut, przewodniczącego Izby Reprezentantów oraz Danny Pieters'a, przewodniczącego Senatu.
2. W poniedziałek 4 kwietnia 2011 r., konferencja przeprowadziła dyskusję na następujące tematy :
 - Parlamentarne badanie * (*scrutiny/suivi*) wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO);
 - Rola parlamentów w kontrolowaniu** (*oversight/surveillance*) europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Temat ten zawierał dwa podtematy: kontrola (*oversight/contrôle*) parlamentarna służb bezpieczeństwa i wywiadowczych (projekt bazy danych dla wymiany informacji pomiędzy właściwymi komisjami

parlamentarnymi) oraz rola parlamentów w kontrolowaniu (*monitoring/contrôle*) działalności Europolu.

Jego Wysokość Król Belgów, Albert II, przyjął przewodniczących parlamentów na zamku w Laeken w poniedziałek 4 kwietnia 2011.

3. We wtorek 5 kwietnia 2011 r., konferencja podjęła temat kryzysu finansowego w Europie i jego konsekwencji dla budżetów narodowych: Rola parlamentów i współpracy między parlamentami w europejskim zarządzaniu gospodarczym oraz w odniesieniu do „semestru europejskiego”^{***}. Ta część prac konferencji miała charakter nieformalnego spotkania w formacie jeden plus jeden, czyli przewodniczący izby parlamentu lub jego przedstawiciel oraz jeden doradca.

Następnie konferencja kontynuowała swoją debatę na temat parlamentarnego badania (*scrutiny/suivi*) WPZiB oraz WPBiO.

4. Temat dotyczący parlamentarnego badania (*scrutiny/suivi*) WPZiB oraz WPBiO zaprezentował Danny Pieters, przewodniczący Senatu. Przedstawił on kompromisową propozycję na podstawie stanowisk zajętych przez parlamenty narodowe i Parlament Europejski, przekazanych belgijskiej prezydencji konferencji. W trakcie debaty mówcy dziękowali prezydencji belgijskiej za jej dotychczasowy wysiłek w dążeniu do osiągnięcia konsensusu w kwestii ustanowienia niezbędnego mechanizmu parlamentarnego. Przewodniczący przedstawili stanowiska swoich izb w odniesieniu do podstawowych kwestii, zgodnie z którymi ten mechanizm powinien zostać określony.

W wyniku debaty, prezydencja belgijska przedstawiła zmodyfikowaną, kompromisową propozycję.

5. Temat „Rola parlamentów w kontrolowaniu (*monitoring/surveillance*) europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości” został przedstawiony przez dwóch przewodniczących. Przewodniczący Senatu, Danny Pieters, omówił projekt bazy danych dla wymiany informacji pomiędzy właściwymi komisjami parlamentarnymi w kontekście stworzenia europejskiej sieci ekspertyzy dotyczącej parlamentarnej kontroli (*oversight/contrôle*) służb bezpieczeństwa i wywiadowczych.

Per Westerberg, przewodniczący szwedzkiego Riksdagu, przedstawił rolę parlamentów w kontrolowaniu (*monitoring/contrôle*) działalności Europolu. Ta prezentacja odnosiła się do komunikatu Komisji Europejskiej COM (2010) 776 w sprawie warunków kontroli działalności Europolu przez Parlament Europejski z udziałem parlamentów narodowych.

W trakcie debaty mówcy uznali za konieczne bliższe i głębsze śledzenie (*oversight/suivi*) przez parlamenty działalności Europolu. Rozważali również procedury wdrożenia wyżej wymienionej bazy danych.

6. W trakcie nieformalnej części konferencji, według formuły jeden plus jeden, przewodniczący francuskiego Senatu, Gérard Larcher, przedstawił temat „Kryzys finansowy w Europie i jego konsekwencje dla budżetów narodowych oraz stabilności euro: rola parlamentów i współpracy międzyparlamentarnej w europejskim zarządzaniu gospodarczym i w odniesieniu do europejskiego semestru”.

W trakcie debaty, mówcy przypomnieli, że obywatele europejscy oczekują podjęcia odpowiednich środków celem zaradzenia konsekwencjom kryzysu finansowego i ekonomicznego dla budżetów krajowych.

Mówcy przedstawili, w jaki sposób państwa członkowskie i parlamenty narodowe reagują na kryzys i przygotowują się do realizacji europejskiego

semestru. W niektórych państwach zostały wdrożone różne metody pracy, aby odpowiedzieć na zobowiązania europejskie poprzez współpracę pomiędzy zgromadzeniami parlamentarnymi (większość i opozycja) a rządami, przy jednoczesnej trosce o włączenie posłów do Parlamentu Europejskiego.

Przywołując „semestr europejski”, nowe narzędzie stworzone przez Radę Europejską do wzmocnienia zarządzania ekonomicznego Unią Europejską i strefą euro, uczestnicy debatowali na temat propozycji przewodniczącego francuskiego Zgromadzenia Narodowego dotyczącej organizowania, według zasad, które zostaną ustalone, corocznego spotkania międzyparlamentarnego z udziałem przewodniczących komisji właściwych do spraw budżetu parlamentów narodowych i przewodniczących odpowiednich komisji Parlamentu Europejskiego. Celem takiego spotkania byłoby przeprowadzenie debaty na temat koordynacji polityki budżetowej w państwach członkowskich.

7. Parlament, opinia publiczna i media : prezydencja belgijska zaproponowała przenieść tę debatę na następną Konferencję Przewodniczących.

Konkluzje Prezydencji

dotyczące parlamentarnego badania (*scrutiny/suivi*) wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO):

1. Przewodniczący uznali ważną pracę wykonaną przez prezydencję belgijską, w celu utworzenia międzyparlamentarnego mechanizmu badania (*scrutiny/suivi*) wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO).
2. Przewodniczący podkreślili, jak istotny jest fakt, że istnieje możliwość wyrażenia różnorodnych opinii przez parlamenty narodowe i Parlament Europejski oraz że zaproponowany mechanizm powinien pozwolić na wyrażanie różnych punktów widzenia.
3. Przewodniczący podkreślili, że celem tej nowej struktury jest raczej zapewnienie badania WPZiB/WPBiO z parlamentarnego punktu widzenia (*scrutiny*) niż sprawowanie nad nimi rzeczywistej kontroli (*control*), która wiązałaby się z kompetencją do nakładania sankcji. Konferencja parlamentarna pełni przede wszystkim funkcję informacyjną, która z jednej strony powinna umożliwić parlamentom narodowym lepsze badanie (*scrutinize/suivre*) własnych rządów w odniesieniu do międzyrządowego wymiaru WPZiB/WPBiO, z drugiej zaś powinna umożliwić Parlamentowi Europejskiemu wykonywanie jego funkcji w ramach europejskich ram instytucjonalnych.
4. Przewodniczący zauważyli, że jedyna różnica między punktami widzenia poszczególnych parlamentów dotyczyła wyboru pomiędzy koncentracją na międzyrządowym wymiarze WPZiB i WPBiO lub na włączeniu także wymiaru wspólnotowego.

5. W świetle powyższych rozważań oraz z uwagi na rozbieżne poglądy, przewodniczący nie osiągnęli porozumienia w sprawie wszystkich aspektów tworzenia Międzyparlamentarnej Konferencji ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO), składającej się z delegacji parlamentów narodowych państw członkowskich Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Jednakże konferencja uzgodniła, co następuje:

- a. Powołuje się Międzyparlamentarną Konferencję ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO). Składa się ona z delegacji parlamentów narodowych państw członkowskich UE i Parlamentu Europejskiego. Konferencja ta zastępuje dotychczasowe spotkania COFACC i CODAC.
- b. Każdy parlament narodowy państwa kandydującego do członkostwa oraz każdego europejskiego państwa członkowskiego NATO może uczestniczyć w charakterze obserwatora.
- c. Konferencja spotyka się dwa razy do roku w kraju, który sprawuje 6-miesięczną prezydencję Rady, lub w Parlamencie Europejskim w Brukseli. Decyzję w tej sprawie podejmuje prezydencja. Nadzwyczajne posiedzenia odbywają się w razie konieczności lub w pilnych przypadkach.
- d. Posiedzeniom przewodniczy parlament narodowy państwa członkowskiego sprawującego rotacyjną prezydencję Rady, w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim.
- e. Wysoki Przedstawiciel ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa Unii Europejskiej jest zapraszany na spotkania konferencji w celu

przedstawienia ogólnego zarysu i strategii wspólnej polityki zagranicznej i obrony Unii.

- f. Konferencja może przyjąć niewiążące wnioski w drodze konsensusu.
- g. Konferencja uchwała swój regulamin i metody pracy na podstawie ww. zasad.

W sprawie roli parlamentów w kontrolowaniu (*monitoring/surveillance*) europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

- 6. Przewodniczący podkreślili odpowiedzialność polityczną parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiej w sprawie przestrzegania i wykonywania ich właściwych kompetencji w procesie legislacyjnym jako zasadę ogólną.

Parlamentarna kontrola (oversight/suivi) służb bezpieczeństwa i wywiadowczych: projekt bazy danych dla wymiany informacji pomiędzy właściwymi komisjami parlamentarnymi

- 7. Przewodniczący dyskutowali na temat wdrożenia Deklaracji z Brukseli, przyjętej 1 października 2010 r. przez 6. konferencję komisji parlamentarnych do spraw kontroli służb wywiadowczych i bezpieczeństwa państw członkowskich Unii Europejskiej.
- 8. Przewodniczący uzgodnili, że ważne jest, aby parlamenty narodowe były w stanie kontrolować (*monitor/contrôler*) działalność służb wywiadowczych celem zapewnienia ochrony wolności i praw podstawowych. Przewodniczący zauważają potrzebę i celowość bardziej intensywnej wymiany informacji niemających charakteru poufnego pomiędzy komisjami kontroli parlamentarnej państw członkowskich Unii Europejskiej.
- 9. Przewodniczący poparli utworzenie, przy użyciu Internetu, europejskiej sieci ekspertyzy dotyczącej kontroli (*monitoring/contrôle*) służb specjalnych

(*European Network of National Intelligence Reviewers - ENNIR*). Głównym zadaniem tej sieci byłaby poprawa kontroli demokratycznego funkcjonowania służb wywiadowczych i bezpieczeństwa. W związku z tym, przewodniczący wyrazili swoją generalną zgodę co do zaproponowanego systemu finansowania, przy czym koszty zostaną rozdzielone pomiędzy uczestniczące państwa członkowskie.

W sprawie roli parlamentów w kontrolowaniu (monitoring/contrôle) działalności Europolu

10. Przewodniczący podkreślili ważną rolę parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego w ocenianiu i kontroli (*scrutiny/contrôle*) dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

W tym duchu, z zadowoleniem przyjmują komunikat Komisji Europejskiej COM (2010) 776 dotyczący kontroli działalności Europolu przez Parlament Europejski i parlamenty narodowe.

11. Przewodniczący uznali, że polityczne monitorowanie (*monitoring/contrôle*) działalności Europejskiego Urzędu Policyjnego (Europol) powinno być wykonywane przez parlamenty narodowe i Parlament Europejski w duchu art. 88 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

12. Przewodniczący wyrazili opinię, że obecne formy kontroli (*scrutiny/contrôle*) są niewystarczające. W związku z powyższym, ta kontrola powinna być sprawowana przez organ międzyparlamentarny, w którym spotykałoby się regularnie przedstawiciele parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego. Kontrola ta powinna zostać zorganizowana w ramach istniejących międzyparlamentarnych struktur, w celu ograniczenia kosztów. Komisja LIBE Parlamentu Europejskiego mogłaby organizować wspólne spotkania z właściwymi komisjami parlamentów narodowych poświęcone Europolowi. Przewodniczący komisji właściwych dla spraw wewnętrznych

mogliby również organizować regularne spotkania na temat Europolu. Taka zwiększona przejrzystość wzmocniłaby legitymizację Europolu.

13. Celem tych spotkań powinno być omówienie wszystkich kwestii związanych ze strukturą, funkcjonowaniem, planowaniem i pracą Europolu. W związku z tym przewodniczący Zarządu lub dyrektor Europolu mogliby być wysłuchani w sprawie strategicznych dokumentów Europolu lub raportów ewaluacyjnych przygotowanych przez tę instytucję.

W sprawie kryzysu finansowego w Europie i jego konsekwencji dla budżetów narodowych i stabilności strefy euro: rola parlamentów i współpracy międzyparlamentarnej w europejskim zarządzaniu gospodarczym i w odniesieniu do semestru europejskiego.

14. Przewodniczący podkreślili konieczność wzmocnienia zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej oraz zapewnienia stabilności strefy euro. Przewodniczący odnotowali życzenie, wyrażone przez Radę Europejską składającą się z szefów państw i rządów w dniach 24-25 marca 2011, w sprawie pełnego włączenia parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego we wdrażanie polityk mających na celu zwalczanie kryzysu, utrzymanie stabilności finansowej oraz postępów na drodze zrównoważonego wzrostu.
15. Przewodniczący z zadowoleniem przyjęli nową procedurę zwaną „semestrem europejskim”, ustanowioną przez Unię Europejską celem istotnego wzmocnienia koordynacji polityk budżetowych, równoległe ze środkami podjętymi w ramach strategii „Europa 2020”. Podkreślili konieczność zapewnienia opinii publicznej wystarczającej i przejrzystej informacji.
16. W tym względzie przewodniczący zauważyli, że wiele rozwiązań praktycznych pozostaje nadal do uzgodnienia, a w szczególności dokładne określenie roli parlamentów w kontekście "semestru europejskiego". Z zadowoleniem przyjęli

inicjatywy podjęte przez Komisję Gospodarczą i Monetarną oraz Komisję Budżetową Parlamentu Europejskiego celem wymiany poglądów na temat włączenia parlamentów w realizację „semestru europejskiego”.

17. Przewodniczący poparli wniosek złożony przez przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego Republiki Francuskiej, aby ustanowić niezbędny dialog w sprawach budżetowych między Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi, poprzez organizację corocznego spotkania międzyparlamentarnego - „Konferencji Budżetowej”, składającego się z przewodniczących komisji do spraw budżetu parlamentów narodowych oraz przewodniczących odpowiednich komisji Parlamentu Europejskiego, według ustaleń, które zostaną przyjęte.
18. Przewodniczący podkreślili, że ten dialog musi mieć wartość dodaną: pomiędzy ilością i jakością danych powinna nastąpić konwergencja. Należy znaleźć równowagę między środkami solidarności, działaniami oszczędnościowymi, ale także działaniami wspierającymi badania i rozwój oraz zrównoważony rozwój i politykę zatrudnienia, szczególnie w celu zapobiegania kryzysom, które dotyczą najuboższych.
19. Zaproponowano również, aby do bazy danych IPEX dodać sekcję w celu wymiany informacji dotyczących „semestru europejskiego” i zarządzania gospodarczego. Pozwoliłoby to zwiększyć widoczność IPEX, umożliwiając jednocześnie zewnętrznym użytkownikom dostęp do potrzebnych informacji.

Tłumaczenie:

U. Żurek-Kucharska, E. Kalita, BSM WUE Kancelarii Sejmu,
BSMiUE Kancelarii Senatu

* KPPUE podkreśla w konkluzjach dotyczących parlamentarnego badania WPZiB/WPBiO, które są przyjmowane w językach angielskim i francuskim, że chodzi o badanie (ang. *scrutiny*, *monitoring*, fr. *le suivi*) a nie o kontrolę (*control*, *le contrôle*), z którą „wiązałaby się kompetencja nakładania sankcji” (por. pkt 3 konkluzji dotyczących parlamentarnego badania WPZiB/WPBiO). W związku z tym w tłumaczeniu użyto słowa „badanie”, choć w większości tekstów dotyczących problematyki parlamentarnej *scrutiny* jest tłumaczone jako „kontrola” – przyp. OIDE

** W odniesieniu do europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz do służb bezpieczeństwa i wywiadowczych w konkluzjach użyto następujących określeń: *oversight*, *monitoring*, *scrutiny*, *la surveillance*, *le contrôle*. W tłumaczeniu przyjęto określenie „kontrola” – przyp. OIDE

*** “European semester” jest niekiedy tłumaczony jako europejski okres oceny – przyp. OIDE